

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R.P. Petri Laurenii Societatis Jesu, SS. Theologiæ
Doctoris, & SS. Canonum Professoris Vicarius Episcopalis,
Sive Tractatus Quaternarius Per Quæstiones & Responsa
Canonica Deductus**

Leuren, Peter

Coloniae Agrippinae, 1708

49. An Vicarius generalis debeat esse graduatus, & in qua facultate.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74203](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74203)

inemperiam : propter notitiam bonarum qualita-
rum talis Vicarii dicecesani. Quod sit eximius in
regimine, uti constant hæc ex declarationibus ejus-
dem S. Congregat. congestis per Nicolium in suis
fisc. v. *Vicarius generalis*. num. 36. De cetero addit
idem Pignat. n. 3. dicecesanos non tantum non posse
constitui Vicarios, sed & constitutos removendos, ne
fortè amicitia, propinquitate, gratia metu adducti jus
interdum aliquo modo violent, minusque libere di-
cant, ut proinde his rationibus motus S. Carolus
Borromæus Vicarium externum adhibuerit teste
Carolo à Basilica S. Petri in ejus vita. l. 7. c. 36. & Ho-
mobon. de stat. hum. vit. c. 7. Quin etiam asserit Pi-
gnat. id esse de jure; quia Officium Vicariatus præ-
sertim jurisdictionem, quam in propria patria exer-
cere non permittitur l. ult. c. de crim. sacrileg. & l. 3.
de divers. off. aliisque congestis per Menoch. l. 5. præ-
sumpt. 12. n. 18.

2. Neque his obstat, quod prædecessores Episco-
pi retinuerint Vicarios dicecesanos seu originarios;
quia, ut inquit Pignat. l. c. n. 4. in fine, non est ex-
emplis judicandum, præsertim quando non concu-
rit eadem ratio; dum potuit in eis eorum Vicariis
concurrere aliqua causa ex supra relatis habendi Vi-
carium originarium.

*Quæstio 48. Quæ scientia requiratur in Vi-
cario Episcopi?*

1. **R**espondeo primò: Non debet esse illiteratus.
Sbroz. l. 1. q. 36. n. 3. Pax Jord. l. c. n. 114.
Siquidem imperiti & illiterati Judices esse non pos-
sunt; & munus judicandi scientiâ defuturis non est
credendum. Sbroz. Pax Jord. locis cit. & apud illos
Bald. in l. ult. q. 16. c. de hered. institut. & plures alii,
quos cumulat Menoch. conf. 110. num. 241. vol. 1. & in
specie de Vicario Rebuff. Sed debet esse instructus
scientiâ, quæ ad hoc ejus munus est necessaria. Con-
cilium enim Trident. Sess. 24. cap. 12. disponit & ait:
ad quasunque dignitates, quibus subest cura animarum,
nullus admitti debet, nisi illa doctrinâ commendetur ido-
neus, quæ ad suum munus exequendum est necessaria: Sed
Vicariatus est dignitas, cui subest cura animarum, ut
dictum supra: unde, ut inquit Azor. p. 2. l. 3. c. 43. q.
12. Debet esse rerum & causarum forensium peri-
tus. Et in specie, cum causæ matrimoniales tra-
ctandæ sint per Judices, qui non ignorant statuta Ca-
nonum, juxta c. fin. de consang. & affinit. & ibi Abb.
Sed Vicario Episcopi competit cognitio causarum
matrimonialium. Sbroz. à n. 5. citans c. penult. de re-
stit. in integ. Bertach. tr. de jurisdic. Episc. l. 4. p. 7.
tit. de Vicar. Episc. num. 14. & pro ut dicitur à nobis
infra: ergo. Quare licet dicat Laym. in c. cum in
synodus de elect. in 6. quòd, si accidat, ut ex duobus
tanquam præ aliis omnibus idoneis ad Prælaturam
promovendus sit, quorum unus purè Theologus
Juris Canonici peritiam vix ullam seu exiguam ha-
bens, alter sit purè canonista, in Theologia vix quic-
quam versatus, præferri haud dubie debeat Theo-
logus; quia cognitio veritatis fidei magis necessa-
ria est, quippe fundamentum Ecclesiasticæ
gubernationis ac disciplinæ: subjungit tamen:
sed, si fieri possit, quærendi ac promovendi
sunt tales ad Vicariatus & similes dignita-
tes, qui in utroque studio versati & exerci-
tati sint.

2. Videtur tamen doctrinam hanc de scientia
Vicarii limitare aliquantum Sbroz. dum cit. q. 36.
P. Leuen, Vicarius Episc.

num. 13. ait, posse quandoque imperitos (me-
lius dixisset minus peritos:) esse Judices & Re-
ctores civitatum, dum assumunt Assesores do-
ctos, quos consulere possunt. Pro quo citat Ja-
sonem scilicet in l. penult. de judic. & Felin. (qui
loquitur de Judice spiritali:) in c. suscitatus. de
rescript. num. 9. Et sic ait Sbroz. vidisse se in Epi-
scopatu Fanensi deputatum Vicarium Theologia
Professorem; qui Assesorem Doctorem Juris
Canonici consulebat. Tameñ Garcias p. 5. c. 7. n.
17. dicat teneri Episcopum idoneum & literatum
Vicarium constituere; qui per seipsum valeat Offi-
cium exercere, & graviter peccare Episcopos,
qui aliquando constituunt Vicarios Theologos,
seu aliàs ad officium ineptos, tenerique illos
ad restitutionem damnorum inde secutorum.

*Quæstio 49. An Vicarius Episcopi teneat
esse graduatus, & in qua facultate?*

1. **R**esp. ad primum: Eligendum esse in Vica-
rium, qui sit ad Doctoris aut Licentiatum in
Jure Canonico gradum promotus, absolute pronun-
ciat Azor. p. 2. l. 3. c. 43. q. 13. Eligendum,
qui sit Doctor in Jure Canonico aut Licentiatum,
aut aliàs, quantum fieri potest, idoneus, dicit Sbroz.
l. 1. q. 36. num. 12. Barbof. juris Eccles. l. 1. c. 15. n. 14.
Cardin. de Luca ad Trident. D. 31. num. 14. ait: ta-
meti nullibi cautum sit, quòd Vicarius (intellige
Episcopi) debeat esse Doctor; Tridentinum enim
Sess. 24. c. 16. requirens in Vicario Doctoratum aut
Licentiatum, loquitur tantum de Vicario Capituli,
nihilque quò ad hoc disponit Concilium aut S. Con-
gregatio. Pax Jord. l. c. num. 115. S. Congregatio
tamen Episcoporum, quando concursus haberetur,
demandare solet Episcopo, ut teneat Vicarium Do-
ctorem, Garc. l. c. num. 17. absolute ait: Vicarius
Episcopi non debet esse necessariò Doctor vel gra-
duatus. Sic quoque cum Sbroz. l. c. num. 13. inquit
Pax Jord. cit. num. 115. Quòd si Vicarius sibi assu-
mat Assesorem Doctorem, non erit necessarium,
quòd ipse sit Doctor, si loquamur de Vicario Epi-
scopi. Multoque proinde minus requiritur in Vi-
cario Foraneo, ut is sit Doctor aut Licentiatum. Pax
Jord. num. 116. ex Sbroz. loc. cit. num. 15. De cetero
qui veniant hic nomine Doctorum, vide apud Car-
din. de Luca l. c. num. 12. & dicenda infra de Vica-
rio Capituli quo ad hoc punctum. Sic quoque no-
mine Licentiatorum non veniunt hic alii, quàm qui
in publica universitate vel Collegio juxta regio-
num mores & styllum Licentiatum tanquam gradu
solenniter decorati sunt. Cardin. de Luca l. c. num.
13. Proinde, ut ibidem Cardin. de Luca, licet in Italia
(ubi iste Licentiatorum usus non est) qui aliquo
tempore studiis in aliqua Universitate vacarint,
atque ordinario cursu expleto ab aliquo Magistro
Licentiam reportent, & vulgo Licentiatum de facto
nuncupari solent, verè tamen tales non sunt, neque
decretum illud Tridentini illos complectitur.

2. Respondeo ad secundum: Si graduatus esse
debet Vicarius, debere esse Doctorem aut Licentia-
tum in Theologia, vel Jure Can. asserit Pirh. ad tit.
de off. Vicar. num. 31. Verùm Doctoratus in Theo-
logia in hoc proposito non habetur in consideratio-
ne, sed requiritur Doctoratus aut Licentiatum
in utroque jure, vel saltem in Jure Canonico, specta-
to nimirum fine vel effectu; eò quòd, cum Vica-
rius deputetur ad justitiam administrandam, atque ad

decidendas causas tam civiles quàm Ecclesiasticas & mixtas, idcirco debet esse versatus in ea facultate, quæ ad id necessaria est, ait Card. de Luca *loc. cit. num. 14.* testaturque idem *num. 17.* respondisse S. Cong. Concil. desuper interrogatam, doctoratum in Theologia non sufficere in concursu Doctorum in decretis seu Jure Canonico. Num verò sufficiat Doctoratus tantum in jure civili, disputat idem Cardin. *loc. cit. à num. 16.* ubi etiam in affirmativam propendet, dum ait; quòd dum decretum conciliare præcisè ac taxativè se non restringat ad Doctoratum in decretis; sed adhibeat dictionem *saltem*, ita excludere non videatur aliam speciem Doctoratus, qui causarum determinationi magis congruus est ex vulgari dictorio: quòd Legista sine canonibus imperfectus iudex est, parumque valet; sed canonista sine legibus nihil valet. Menoch. *de arbit. caus. 420.* Ideoque magis opportuna est pericia in legibus, quàm in canonibus. Vide tamen, quæ pro opposito subjungit *ibidem* idem Cardinalis.

Questio 50. Num Regulares seu Religiosi esse possint Vicarii Episcopi?

Respondeo primò: Non tantum Canonicus secularis deputari potest Vicarius Episcopi. Sbroz. *l. 1. q. 42. num. 1.* citans quam plurimos: (qualiter verò percipere possit distributiones quotidianas, & excusetur à residentia, & in absentia percipere possit fructus sui beneficii, vide apud Sbroz. *l. 1. q. 43.* & me ipsum *fori benef. p. 1.* ubi de residentia beneficiatorum) verum etiam Canonicus Regularis Pirh. *loc. cit.* Pax Jord. *loc. cit. num. 109.* Sbroz. *l. 1. q. 37. num. 1.* citans Paris. *conf. 40. num. 10. vol. 4.* Cuch. *in instit. juris can. l. 2. n. 57. & DD. in c. si quis. dist. 68.* Confirmat id Sbroz. *loc. cit. num. 5.* à pari, quo nimirum Canonicus Regularis creari possit Archidiaconus, qui & ipse est Vicarius Episcopi, pro quo citat Gl. *2. in c. præterea. de præb. Innoc. conf. 165. num. 40.*

2. Respondeo secundò: Monachus quoque deputari potest Vicarius Generalis Episcopi. Pirh. Pax Jord. *locis cit.* Barbol. *juris Ecclæs. l. 1. num. 16.* Azor. *p. 2. l. 3. c. 43. q. 12.* Ventrigl. *Tom. 2. annot. 14. §. 1. num. 4.* Rebuff. *in pr. benef. tit. de Vicar. Episc. num. 30.* Cuch. *ubi ante.* Fulc. *de visitat. & Reg. Ecclæs. l. 2. c. 17. num. 100.* Vantium *de nullis. ex defect. jurisd. deleg. num. 82.* & plures alios, quos omnes moveri ait per Gl. *in c. Monachi. v. Abbate. ead. q. ubi Monachus ab Episcopo iudex constitui potest.* Item per Gl. *in c. si quis. & ibi DD. v. majorem dist. 58.* ubi *Monachus potest esse Vicarius Episcopi.* Et, ut Sbroz. *loc. cit. num. 8.* Quòd Monachi possint utilitatis gratià per Episcopos à claustris avocari. Pro quo citat. Rotam *decis. 3. tit. de off. Vicar. in antiq.* Cardin. *in Clem. 1. §. ad Prioratus. de regular. in 6.* Debere tamen in eo casu habere Monachum socium Religiosum de suo ordine; quia solus stare non debet. Azor. Pax Jord. Pirh. *locis cit.* Sbroz. *l. c. n. 15.*

3. Respondeo tertio: Religiosus tamen ex ordine mendicantium assumi nequit in Vicarium. Azor. Pirh. Barbol. *locis cit.* Engels *ad tit. de off. Vicar. n. 9.* Rebuff. *in pr. tit. de Vicar. Episc. num. 32.* juxta Clem. *1. §. ad Prioratus. de regul. & Clem. in plerisque. de elect.* contra Meroll. *Th. mor. p. 3. d. 7. c. 6. dub. 5. n. 36.* apud Ventrigl. *l. c.* qui solum à Vicariatu removet mendicantes Ordinis Fratrum Minorum. Quorum quoque solum mentionem facit Sbroz. *l. c. n. 5.* dum

ait, in Fratribus Ordinum Minorum ea locum habere, quæ in contrarium obijciuntur contra Monachos, quò minus esse possint Vicarii Episcopi, utpote qui funditus pro mortuis habentur, & secus esse de Monachis. Denique testatur *l. 1. q. 36. n. 13.* in Episcopatu Fanensi deputatum fuisse in Vicarium Fratrem Joannem Mariam Brunellum Ordinis S. Dominici, qui quoque ordo inter mendicantes numeratur.

4. Respondeo quarto: Arcentur quoque à Vicariatu Episcopali Religiosi illegitimè nati. Engels *l. c.* citans Majol. *de irregular. l. 1. c. 3. num. 10.* juxta dicta à nobis supra, ubi, num illegitimus esse queat Vicarius Episcopi.

Questio 51. Num Regulares in hoc, ut sint Vicarii Episcoporum, egeant licentiâ suorum Superiorum seu Prælatorum?

Respondeo affirmativè: Pax Jord. Pirh. Ventrigl. Barbol. Engels *locis cit.* Sbroz. *cit. q. 38. n. 10.* citans Rebuff. *ubi ante. n. 30.* Cuch. *num. 58.* Cravet. *Consil. 325. n. 8.* & plurimos alios juxta dispositionem Trident. *Sess. 25. c. 4. de regular.* ubi expressè prohibetur, ne quis Regularis sine sui Superioris licentiâ electionis aut cujusvis pii operis prætextu se subiciat obsequio alicujus Prælati, Principis, Universitatis aut cujuscunque personæ. Idem extendit Sbroz. *l. c. n. 11.* ut similiter monachus sine licentiâ Abbatis aut Superioris sui nequeat esse Vicarius Capituli sede vacante, pro quo citat Pavin. *de potest. capit. sede vacant. p. 2. q. 10. n. 15.*

2. Limitat tamen hoc ipsum Sbroz. *l. c. n. 13.* ut procedat in Monacho claustrali; secus in Monacho habente administrationem, pro quo citat Cardin. *in Clem. 2. de rescript. n. 17.* Vantium *ubi supra. num. 82.* Darque rationem, quòd cum tali Monacho concedatur administratio, & consequenter conversatio, & frequentatio cum hominibus laicis, & aliis in causis secularibus, multò magis possit præfidere in causis spiritualibus. Sic etiam in specie de Abbate ipso habente administrationem, quòd possit esse Vicarius Episcopi, tradit Sbroz. *l. c. n. 16.*

3. Porro in eò, cuius Superioris licentiâ egeat, non conveniunt AA. Rodrig. *qq. regular. Tom. 3. q. 76. a. ult.* vult requiri necessariò licentiâ Generalis vel Provincialis. Probabilius verò esse, sufficere licentiâ immediati Superioris conventus, putà Prioris, Præpositi & similibus, defendit Meroll. *ubi ante n. 29.* apud Vintrigl. *l. c.*

4. Quòd si etiam Regularis non est exemptus à jurisdictione Episcopi, præter licentiâ Superioris requiritur quoque licentiâ Episcopi, cui subiectus talis Religiosus (intellige, dum hic diversus est ab Episcopo assumente illum in Vicarium) Meroll. *l. c.* Sbroz. *l. c. num. 11.* citans Cardin. *ubi ante.* Et, si discordant iste Episcopus & Abbas seu Superior dicti Religiosi, sufficere licentiâ Episcopi, tenet Meroll. è contra debere Monachum tunc potiùs obedire Abbati suo quàm Episcopo, tenet Sbroz. ex Cardinale *l. c.*

Questio 52. Num valeat Sententia aliaque acta à tali Religioso assumpto in Vicarium Episcopi sine licentiâ sui Superioris?

Respondeo in hoc non convenire AA. non valere illa, defendit Sanch. *in Sum. Tom. 2. l. 6.*